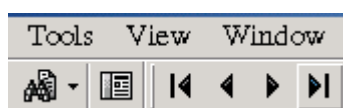

MỘT SỐ THAO TÁC CƠ BẢN ĐỌC TOÀN VĂN KQNC

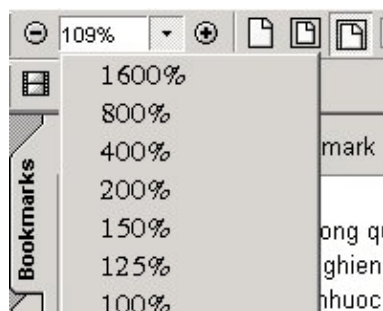

☞ Sử dụng mục lục đọc nhanh bên phải màn hình để đọc ngay Chương, Mục phù hợp (nháy chuột vào tên Chương, Mục muốn đọc)

☞ Sử dụng các phím PageUp, PageDown, Enter, phím mũi tên trên bàn phím hoặc các biểu tượng mũi tên trên thanh công cụ để lật trang:

☞ Sử dụng các biểu tượng trên thanh công cụ (hoặc chọn tỷ lệ hiện hình trang tài liệu trong hộp công cụ) dưới đây để phóng to/thu nhỏ trang tài liệu:

2120

MỤC LỤC

--

Trang

1. Lời nói đầu
2. Phần I: Chất lượng đào tạo CBKT và vai trò của việc đổi mới phương pháp đào tạo 1
3. Phần II: Tình hình thực hiện các phương pháp đào tạo CBKT và QTKD 16
4. Phần III: Phương hướng và biện pháp áp dụng phương pháp đào tạo theo chế độ tín chỉ trong trường ĐHKQTĐ 43
5. Phần V: Phương hướng và biện pháp ứng dụng rộng rãi phương pháp đào tạo theo tình huống ở trường ĐHKQTĐ. 56
6. Phần IV: Phương hướng và biện pháp ứng dụng, phương pháp đánh giá chất lượng giảng dạy và học tập 71
7. Kết luận và kiến nghị
8. Những nội dung nghiên cứu của đề tài đã được đăng sử trên các báo tạp chí.
9. Các thành viên tham gia nghiên cứu đề tài
10. Mục lục

2120/

1995

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

ĐỀ TÀI KHOA HỌC CẤP BỘ

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP ĐÀO TẠO
CÁN BỘ KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH
CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

MÃ SỐ : B 95 - 20 - 39

Chủ nhiệm đề tài: GS.TS Ngô Đình Giao

Hà nội, tháng 9 - 1995

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
2/20
KHO QUẢN TRỊ
28/11/95

LỜI NÓI ĐẦU

--

Nền kinh tế nước ta đang chuyển từ nền kinh tế kế hoạch hoá tập trung bao cấp sang nền kinh tế thị trường có sự quản lý của Nhà nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Hoà nhập vào tiến trình đổi mới đó, ngành Giáo dục Đại học nói chung và Đại học Kinh tế quốc dân nói riêng đã có những cố gắng quan trọng trong việc đổi mới Mục tiêu, ngành đào tạo, nội dung, hình thức và phương pháp đào tạo, mở rộng quy mô và nâng cao chất lượng đào tạo nhằm đáp ứng nhu cầu về nguồn lực trong cơ chế mới.

Các cơ quan tuyển dụng đã có những đánh giá tốt hơn về chất lượng Đại học của đại học Kinh tế quốc dân: Sinh viên tốt nghiệp đã đáp ứng được yêu cầu của thực tế, làm việc được và có tiềm lực để vươn lên. Tuy vậy, tồn tại của chất lượng đào tạo còn có khoảng cách xa giữa khả năng của sinh viên tốt nghiệp và yêu cầu của thực tiễn nền kinh tế xã hội đang đòi hỏi nhu trình độ sử dụng máy tính, ngoại ngữ, khả năng xử lý tình huống.

Chất lượng sản phẩm đào tạo của Nhà trường chịu nhiều nhân tố tác động, song một trong những nhân tố quan trọng hàng đầu là phương pháp đào tạo chưa đổi mới căn bản, còn chấp vá, thiếu nhuần nhuyễn các phương pháp kiểm tra đánh giá chất lượng dạy và học tập về cơ bản là các phương pháp truyền thống chưa áp dụng được công nghệ mới để đánh giá chất lượng đào tạo.

Vì vậy cần phải nghiên cứu đổi mới phương pháp đào tạo cán bộ kinh tế và quản trị kinh doanh ở Đại học Kinh tế quốc dân sao cho sản phẩm đào tạo của Nhà trường phù hợp với mục tiêu của nền kinh tế - xã hội trong giai

đoạn mới. Để góp phần giải quyết vấn đề này, chúng tôi chọn đề tài nghiên cứu với chủ đề: **"Đổi mới phương pháp đào tạo cán bộ kinh tế và quản trị kinh doanh của trường Đại học Kinh tế quốc dân"**. Mã số B95-20-39.

Đề tài được nghiên cứu theo 5 phần sau:

Phần I: Chất lượng đào tạo cán bộ kinh tế và vai trò của việc đổi mới phương pháp đào tạo trong việc nâng cao chất lượng đào tạo.

Phần II: Phân tích tình hình thực hiện các phương pháp đào tạo cán bộ kinh tế và quản trị kinh doanh ở Đại học Kinh tế quốc dân.

Phần III: Phương hướng và biện pháp áp dụng phương pháp đào tạo theo chế độ tín chỉ trong trường Đại học Kinh tế quốc dân.

Phần IV: Phương hướng và biện pháp ứng dụng rộng rãi phương pháp đào tạo theo tình huống ở Đại học Kinh tế quốc dân.

Phần V: Phương hướng và biện pháp ứng dụng phương pháp đánh giá chất lượng giảng dạy và học tập

Những nội dung chủ yếu của đề tài và của từng phần đã được trình bày một cách có hệ thống và cụ thể trong công trình.

PHẦN I

CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ KINH TẾ VÀ VAI TRÒ CỦA VIỆC ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP ĐÀO TẠO TRONG VIỆC NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO

I. Chất lượng đào tạo và biện pháp đồng bộ để nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ kinh tế.

Nghị quyết Trung ương lần thứ VII đã chỉ rõ "thực hiện tốt các mục tiêu về phát triển giáo dục đến năm 2000, nâng cao dân trí, đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao và đồng bộ đáp ứng nhu cầu của quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá"¹.

Thực hiện quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá (CNH, HDH) là chuyển đổi căn bản toàn diện các hoạt động sản xuất kinh doanh, dịch vụ và quản lý kinh tế, xã hội từ sử dụng lao động thủ công là chính sang sử dụng một cách phổ biến sức lao động cùng với công nghệ, phương tiện và phương pháp tiên tiến, hiện đại, dựa trên sự phát triển của công nghiệp và tiến bộ khoa học - công nghệ, tạo ra năng suất lao động xã hội cao.

Trong những năm vừa qua, nhất là từ năm 1989 đến nay, các trường đại học khối ngành kinh tế nói chung, trường đại học Kinh tế Quốc dân nói riêng đã có nhiều cố gắng trong đổi mới đào tạo đặc biệt là đổi mới mục tiêu, ngành đào tạo, nội dung, phương pháp đào tạo và đa dạng hoá các loại hình đào tạo. Những kết quả đạt được tuy mới chỉ là bước đầu, nhưng rất quan trọng bởi vì nó đã tạo ra được những điều kiện cần thiết để nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ kinh tế cho đất nước trong những năm tiếp theo.

Yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước đang đặt ra những nhiệm vụ to lớn, nặng nề cho các trường đại học

nói chung, đại học Kinh tế nói riêng. Trong đó việc nâng cao chất lượng đào tạo là mục tiêu cấp bách và cơ bản của nhiệm vụ đổi mới đào tạo trong những năm tiếp theo. Chất lượng đào tạo chịu tác động tổng hợp của tất cả các khâu trong quá trình đào tạo và tất cả các yếu tố và điều kiện cần thiết. Do vậy muốn nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ kinh tế và quản trị kinh doanh trong các trường đại học Kinh tế, chúng ta phải giải quyết đồng bộ các biện pháp. Xét về quá trình đào tạo và các yếu tố, các điều kiện của đào tạo, chúng tôi thấy muốn nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ kinh tế và quản trị kinh doanh cần thực hiện đồng bộ các biện pháp cơ bản sau đây:

1. *Nâng cao chất lượng nguồn tuyển sinh* của các cấp đào tạo, các hệ đào tạo, các hình thức đào tạo. Tổ chức tốt các kỳ thi tuyển sinh để chọn được những sinh viên có chất lượng vào học tại các trường đại học. Theo cách tuyển sinh theo từng trường và cho thí sinh đăng ký thi nhiều trường như hiện nay tuy có những ưu điểm nhưng thực tế đã diễn ra có một số trường điểm tuyển quá thấp, trong khi đó sinh viên một số trường có điểm cao không vào đại học được. Tổ chức thi tuyển nặng nề, nhân dân tốn kém. Như vậy có nên chăng theo chúng tôi nên cho một số học sinh giỏi vào thẳng, một số học sinh đạt điểm bình quân của bậc PTH và điểm thi tốt nghiệp bậc phổ thông đạt một mức nhất định, hãy cho thi, từng khối ngành nên có 1 điểm chuẩn, mà tại điểm chuẩn đó bảo đảm được chất lượng tối thiểu của đầu vào trong từng khối. Cần có biện pháp tổ chức chặt chẽ kỳ thi, bảo đảm cho đề thi đạt mức trung bình tiên tiến, chấm thi một cách chính xác, khách quan, bảo đảm các thủ tục tuyển sinh chặt chẽ. Về môn thi giữa các trường trong cùng khối cũng nên thống nhất để không gây ra sự khác nhau về chất lượng đầu vào của các trường đại học kinh tế.

2. *Tiếp tục đổi mới mục tiêu và ngành đào tạo* của các trường kinh tế để sớm hoà nhập được với các nước trên thế giới. Trong những năm qua các trường kinh tế đã chuyển từ

đào tạo theo mục tiêu ngành chuyên môn hẹp sang mục tiêu đào tạo ngành chuyên môn rộng. Hiện nay đã đào tạo theo năm ngành: Kinh tế, Quản trị kinh doanh, Tài chính tín dụng, Thống kê - Tin học, Kế toán kiểm toán với rất nhiều chuyên ngành. Những ngành đào tạo này đang đáp ứng được nhu cầu của nền kinh tế ở nước ta trong giai đoạn chuyển đổi từ kinh tế kế hoạch hoá tập trung sang kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Trong thời gian tới chúng tôi đề nghị tiếp tục đổi mới theo hướng bảo đảm chất lượng đào tạo toàn diện, phẩm chất chính trị, chuyên môn, sức khoẻ là những tiêu chuẩn cơ bản của chất lượng đào tạo. Trong đó về chuyển môn phải nhấn mạnh rằng sinh viên tốt nghiệp ra trường phải hiểu biết và làm tốt được chuyên môn, sử dụng được ngoại ngữ (chủ yếu là tiếng Anh) trong chuyên môn; sử dụng được máy tính trong công tác chuyên môn của mình. Chúng tôi đề nghị trong những năm sắp tới, các trường kinh tế đào tạo hai loại cán bộ chủ yếu như kinh tế và quản trị kinh doanh với hai ngành đào tạo: Ngành kinh tế và quản trị kinh doanh. Trong những trường lớn, đa ngành như đại học Kinh tế Quốc dân nên đào tạo cán bộ kinh tế, quản trị kinh doanh, dân số và luật kinh tế.

3. Đồng bộ hoá các cấp đào tạo, các loại hình đào tạo,

Trong các trường đại học Kinh tế để đảm bảo đồng bộ về ngành nghề và trình độ đội ngũ cán bộ kinh tế. Bảo đảm đào tạo cán bộ đồng bộ về các trình độ: cao đẳng, đại học, sau đại học, cao học tiến sỹ là phương hướng đúng đắn của trường đại học kinh tế Quốc dân cần được tiếp tục thực hiện tốt, đặc biệt cần rà soát lại chất lượng ở các cấp đào tạo để có biện pháp chủ động tích cực nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, trước hết là đào tạo sau đại học, cao học và tiến sỹ, đặc biệt là đào tạo ngắn hạn đối với tiến sỹ. Phát triển mạnh mẽ có chất lượng cao đào tạo cao học về quản trị kinh doanh nhằm đáp ứng nhu cầu to lớn cho các doanh nghiệp và xây dựng các chủ doanh nghiệp và xây dựng các chủ doanh nghiệp giỏi. Để đảm bảo điều kiện thuận lợi cho người học cần tiếp tục vừa phát triển cả đào tạo tập trung và tại chức.

Vừa đào tạo ban ngày và ban đêm, vừa đào tạo bằng đại học thứ nhất, vừa phát triển đào tạo chuyển đổi ngành đào tạo thứ hai Bằng II, vừa tổ chức đào tạo tại trường và đào tạo tại các địa phương và các trường khác thông qua các hình thức hợp tác, liên kết trong đào tạo.

4. Tiếp tục đổi mới chương trình và nội dung đào tạo cho phù hợp với mục tiêu đào tạo và đòi hỏi của nền kinh tế thị trường có sự quản lý của Nhà nước.

Căn cứ vào chương trình và kế hoạch đào tạo giai đoạn 1 là 1,5 năm, giai đoạn 2 là 2,5 năm. Nhà trường và các khoa, các bộ môn tổ chức xây dựng chương trình của các môn học. Chương trình phải làm rõ đối tượng và mục tiêu, cơ cấu kiến thức và thời gian học tập, tài liệu tham khảo bắt buộc. Căn cứ vào chương trình đã được bộ và nhà trường thông qua, các bộ môn xây dựng giáo trình, bài giảng, tài liệu chuyên khảo, nội dung tóm tắt của môn học, tài liệu hướng dẫn thực hành dịch các tài liệu tham khảo. Tổ chức bán các tài liệu trên theo luật xuất bản của Nhà nước để bảo đảm dư tài liệu và tài liệu có chất lượng để phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, học tập về môn học. Nhà trường thống nhất quản lý việc biên soạn các tài liệu và xuất bản, nhưng phân cấp trách nhiệm rõ ràng cho các khoa, bộ môn chịu trách nhiệm tổ chức biên soạn và xuất bản các tài liệu được giao theo chủ trương của ngành nhà trường và luật xuất bản. Nhà trường có biện pháp khuyến khích thoả đáng cho các cán bộ khoa học biên soạn các tài liệu trên bằng nguồn kinh phí Bộ cấp và kinh phí đào tạo của trường.

5. Đào tạo lại và bồi dưỡng đội ngũ giáo viên theo mục tiêu và chương trình đào tạo mới để nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên. Thực tiễn cho thấy, chất lượng đội ngũ giáo viên có ảnh hưởng trực tiếp và quyết định đến chất lượng đào tạo. Vì vậy muốn nâng cao chất lượng đào tạo tất yếu phải nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên phụ thuộc vào phẩm chất, trình độ chuyên môn và sức khoẻ của họ. Do vậy phải nâng cao toàn diện của đội ngũ giáo viên. Muốn nâng cao

trình độ chuyên môn của giáo viên phải tổ chức đào tạo và bồi dưỡng lại về kiến thức kinh tế thị trường, kiến thức quản lý và kiến thức chuyên ngành theo yêu cầu của cơ chế thị trường có sự quản lý của Nhà nước, nâng cao trình độ thực tiễn và năng lực thực hành của giáo viên; cải cách cơ bản phương pháp giảng dạy của giáo viên từ độc thoại là chính sang kết hợp vừa giảng, vừa hướng dẫn, thực hiện rộng rãi và triệt để phương pháp giảng dạy tình huống; nâng cao trình độ ngoại ngữ (tiếng Anh) và trình độ máy tính cho giáo viên để họ sử dụng được ngoại ngữ trong chuyên môn và sử dụng được máy tính trong giảng dạy. Trong đó phải có một bộ phận từ 1/3 đến 1/2 số giáo viên có thể giao dịch, trao đổi với người nước ngoài bằng tiếng Anh. Giáo viên phải giỏi về chuyên môn, thành thạo máy tính và tiếng Anh trong chuyên môn; phải có phương pháp giảng dạy tốt.

6. Đổi mới cơ bản phương pháp đào tạo ở các khâu giảng dạy, học tập và thi theo yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo trong từng môn học. Chất lượng đào tạo phụ thuộc trực tiếp vào chất lượng giảng dạy. Vì vậy trong những năm tới chúng ta cần thực hiện chế độ giảng dạy theo tín chỉ, có học phần bắt buộc, học phần tự chọn bắt buộc, học phần tự chọn tùy ý. Theo chế độ này sinh viên được quyền chọn cả thầy giảng chọn các phần tự chọn. Như vậy có giáo viên giảng tốt sinh viên nghề giảng sẽ đông, thầy giảng không tốt sẽ ít sinh viên và thậm chí không có sinh viên học. Thực hiện chế độ này công tác tổ chức giảng dạy, học tập và quản lý sẽ rất phức tạp và khối lượng công việc tăng lên nhiều. Trong giảng dạy, thầy giáo sẽ thực hiện cả việc giảng, cả việc hướng dẫn học tập, hướng dẫn thực hành, giảng tình huống và hướng dẫn phương pháp giảng dạy tình huống. Phần đầu giảm thời gian lên lớp, tăng thời gian tự học của sinh viên. Trong thời gian lên lớp sẽ giảm thời gian giảng và tăng thời gian hướng dẫn, giảm thời gian giảng và tăng thời gian thực hành và thực hành tình huống. Tất cả điều đó hướng vào mục tiêu nâng cao tính chủ động, sáng tạo và năng động của sinh viên trong học tập. Chúng ta phần đầu thực hiện các kỳ thi nghiêm túc khách quan, đặc biệt